

ZAKON
O OPŠTOJ BEZBJEDNOSTI PROIZVODA U REPUBLICI SRPSKOJ

GLAVA I
OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se opšta bezbjednost proizvoda koji su stavljeni na tržište Republike Srpske, kriterijumi za ocjenjivanje usaglašenosti proizvoda sa opštim zahtjevom za bezbjednost, obaveze proizvođača i distributera, način informisanja i razmjene informacija u vezi sa opasnim proizvodima i rizicima koje ti proizvodi predstavljaju za potrošače i druge krajnje korisnike, kao i vršenje nadzora na tržištu.

Član 2.

(1) Ovaj zakon primjenjuje se na:

1) sve proizvode koji se u smislu ovog zakona smatraju proizvodima i za koje zahtjevi za bezbjednost nisu utvrđeni posebnim propisima,

2) zahtjeve za bezbjednost proizvoda ili vrste ili kategorije rizika, ako ti zahtjevi nisu u potpunosti uređeni posebnim propisima, odnosno ako posebnim propisima nisu obuhvaćene sve vrste i kategorije rizika za taj proizvod i

3) obaveze proizvođača i distributera, kao i obaveze informisanja i razmjene informacija, ako nisu u potpunosti uređene posebnim propisima.

(2) Ovaj zakon se ne primjenjuje na korištene proizvode koji se stavljaju na tržište kao antikviteti i na proizvode koje je prije korištenja potrebno popraviti ili prepraviti, ako je isporučilac proizvoda o tome na jasan način i pismenim putem unaprijed obavijestio lice kome isporučuje proizvod.

Član 3.

Cilj ovog zakona je da osigura da se na tržište Republike Srpske stavljaju isključivo bezbjedni proizvodi.

Član 4.

(1) Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

1) proizvod je svaki neprehrambeni proizvod, nov, korišten, popravljen ili prepravljen, uključujući i proizvod u okviru pružanja usluga, koji je namijenjen potrošačima ili koji bi u predvidivim uslovima potrošači mogli upotrijebiti iako im nije namijenjen, te koji

je u okviru obavljanja registrovane djelatnosti isporučen ili dostupan potrošačima i drugim krajnjim korisnicima, uz naknadu ili bez naknade,

2) antikvitet je predmet koji ima kulturnu, istorijsku, umjetničku, naučnu ili drugu sličnu vrijednost i koji je star 100 godina i više, odnosno koji je manje starosti ako je postao rijetkost jer se više ne proizvodi ili se više ne izrađuje,

3) ozbiljan rizik je svaki rizik koji zahtijeva brzo djelovanje proizvođača, distributera i nadležnih organa, uključujući i rizik čije posljedice nisu trenutne,

4) isporuka na tržište je svaka isporuka proizvoda na tržište Republike Srpske radi distribucije, odnosno prodaje, potrošnje ili upotrebe, u okviru obavljanja privredne djelatnosti, sa naknadom ili bez naknade,

5) stavljanje na tržište je prva isporuka proizvoda na tržište Republike Srpske,

6) povrat (opoziv) proizvoda od potrošača je svaka aktivnost ili mjera kojom se vrši vraćanje opasnog proizvoda koji je proizvođač ili distributer već isporučio potrošaču ili ga učinio dostupnim potrošaču, odnosno drugom krajnjem korisniku,

7) povlačenje proizvoda sa tržišta je svaka aktivnost ili mjera kojom se sprečava distribucija (prodaja), izlaganje ili nuđenje opasnog proizvoda za potrošače,

8) evropski standard je standard dostupan javnosti koji je donijelo jedno od evropskih tijela za standardizaciju,

9) bosanskohercegovački standard (u daljem tekstu: BAS standard) je standard dostupan javnosti i koji je donio Institut za standardizaciju Bosne i Hercegovine,

10) sistem brze razmjene informacija o proizvodima koji predstavljaju rizik u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: BiH) je sistem razmjene informacija u vezi sa opasnim proizvodima, naročito u vezi sa proizvodima koji predstavljaju ozbiljan rizik, u kojem učestvuju nadležni inspekcijski organi nadzora na tržištu Republike Srpske, Federacije BiH, Brčko Distrikta BiH, Agencija za nadzor nad tržištem Bosne i Hercegovine, carinski organi i drugi subjekti i

11) RAPEX (engl. Community Rapid Exchange Information System) je sistem za brzu razmjenu informacija između država članica i Evropske komisije o mjerama i radnjama preduzetim u vezi sa proizvodima koji predstavljaju ozbiljan rizik za zdravlje i bezbjednost potrošača.

(2) Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu za označavanje muškog ili ženskog roda podrazumijevaju oba roda.

Član 5.

Primjena ovog zakona ne isključuje odgovornost proizvođača za štetu nastalu upotrebom neispravnog proizvoda, u skladu sa propisima kojima je ta odgovornost utvrđena.

GLAVA II OPŠTI ZAHTJEVI I KRITERIJUMI BEZBJEDNOSTI

Član 6.

(1) Bezbjedan proizvod u smislu ovog zakona je onaj proizvod koji pod uobičajenim ili predvidivim uslovima upotrebe, uključujući i period upotrebe, puštanje u rad, instaliranje i zahtjeve u pogledu održavanja, ne predstavlja rizik ili predstavlja minimalan rizik koji je primjeren upotrebi proizvoda i koji se smatra prihvatljivim u skladu sa visokim stepenom zaštite bezbjednosti i zdravlja potrošača i drugih krajnjih korisnika s obzirom na:

1) svojstva proizvoda, uključujući njegov sastav, pakovanje, odnosno ambalažu, uputstvo za sklapanje i, kada je to potrebno, instaliranje i održavanje,

2) uticaj na druge proizvode, u slučaju kada se može predvidjeti da će se upotrebljavati sa drugim proizvodima,

3) predstavljanje i označavanje proizvoda, sva upozorenja, uputstva za upotrebu i sve druge prateće oznake, informacije i obavijesti o proizvodu i

4) kategorije potrošača i drugih krajnjih korisnika, koji su usljed korištenja proizvoda najviše izloženi riziku, posebno djeca i starija lica.

(2) Opasan proizvod u smislu ovog zakona je svaki proizvod koji nije bezbjedan proizvod u smislu stava 1. ovog člana.

(3) Opasna imitacija je opasan proizvod iz stava 2. ovog člana obmanjujućeg izgleda, koji nije prehrambeni proizvod, ali svojim izgledom, oblikom, veličinom, bojom, mirisom, oznakama i podacima, pakovanjem, odnosno ambalažom, količinom ili na drugi način liči ili podsjeća na prehrambeni proizvod, tako da postoji mogućnost da ga potrošači, a naročito djeca, ne razlikuju od prehrambenog proizvoda i zbog toga ga stave u usta, sisaju ili progutaju, odnosno koriste na način da predstavlja opasnost po njihovo zdravlje i život.

Član 7.

Proizvođač, odnosno distributer je obavezan da na tržište Republike Srpske stavlja, odnosno isporučuje isključivo bezbjedne proizvode.

Član 8.

(1) Zabranjeno je proizvoditi, uvoziti, izvoziti ili stavljati na tržište opasan proizvod i opasnu imitaciju iz člana 6. ovog zakona.

(2) Zabranjeno je proizvodima pripisivati svojstva koja nemaju.

(3) Za pozitivne efekte proizvoda koji se posebno ističu na deklaraciji ili prilikom reklamiranja, obavezno je obezbijediti dokaze u pisanoj formi.

(4) Prilikom reklamiranja proizvoda iz člana 6. stav 1. ovog zakona obavezno je ukazati na moguća štetna dejstva proizvoda na zdravlje ljudi i životinja i životnu sredinu i u tom slučaju navesti informacije i upozorenja neophodna za preduzimanje mjera opreza.

Član 9.

Pod proizvođačem u smislu ovog zakona podrazumijeva se:

1) privredno društvo ili preduzetnik koji obavlja djelatnost izrade, dorade, popravka ili prepravka proizvoda ili se predstavlja kao proizvođač stavljanjem na proizvod svog

poslovnog imena, robnog žiga ili neki drugi znak razlikovanja i koji je registrovan kod nadležnog organa u skladu sa propisima koji uređuju tu oblast,

2) zastupnik proizvođača, ako proizvođač nema sjedište, odnosno prebivalište u Republici Srpskoj, odnosno u BiH, ili ako nije upisan u registar nadležnog organa u skladu sa propisima kojima se uređuje ta oblast,

3) uvoznik, ako proizvođač, odnosno njegov zastupnik nije upisan u registar nadležnog organa u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast registracije, odnosno ako nema prebivalište u Republici Srpskoj, odnosno u BiH i

4) svako drugo pravno lice ili preduzetnik u lancu isporuke koji obavlja trgovinu ili trgovinske usluge u mjeri u kojoj njegova aktivnost može uticati na bezbjednost proizvoda.

Član 10.

Distributer u smislu ovog zakona je svako privredno društvo ili preduzetnik koji obavlja djelatnost trgovine ili trgovinske usluge i koji u lancu snabdijevanja svojom aktivnošću ne utiče na bezbjednost proizvoda (malotrgovac ili veletrgovac).

Član 11.

(1) Pretpostavlja se da je proizvod bezbjedan ako ispunjava bezbjednosne i zdravstvene zahtjeve koji su utvrđeni posebnim propisima koji se odnose na taj proizvod.

(2) U slučaju da bezbjednosni i zdravstveni zahtjevi nisu uređeni posebnim propisima, proizvod se smatra bezbjednim s obzirom na rizike i kategorije rizika koji su obuhvaćeni odgovarajućim standardima ako ispunjava zahtjeve BAS standarda koji se odnose na tu vrstu rizika, a kojima su preuzeti evropski standardi.

Član 12.

(1) Lista preuzetih evropskih standarda iz oblasti opšte bezbjednosti proizvoda iz člana 11. ovog zakona objavljuje se na službenoj internet stranici Ministarstva za ekonomske odnose i regionalnu saradnju (u daljem tekstu: Ministarstvo) i na službenoj internet stranici Republičkog zavoda za standardizaciju i metrologiju Republike Srpske.

(2) Listu standarda iz stava 1. ovog člana Ministarstvo utvrđuje u saradnji sa Republičkim zavodom za standardizaciju i metrologiju Republike Srpske, koji prati preuzimanje evropskih standarda iz oblasti opšte bezbjednosti proizvoda i status BAS standarda i o tome obavještava Ministarstvo.

Član 13.

U slučaju da odgovarajući propisi i standardi iz člana 11. ovog zakona nisu doneseni, usaglašenost proizvoda sa opštim zahtjevima za bezbjednost utvrđuje se na osnovu:

1) BAS standarda donesenih na osnovu odgovarajućih evropskih standarda koji se ne nalaze na listi standarda iz člana 12. ovog zakona,

2) drugih BAS standarda ili standarda preuzetih Ustavnim zakonom za sprovođenje Ustava Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 21/92), a koji još nisu zamijenjeni ili stavljani van primjene novim propisima i odgovarajućim BAS standardima,

3) međunarodnih preporuka ili preporuka Evropske unije kojima se utvrđuju smjernice za ocjenu bezbjednosti proizvoda,

4) pravila dobre prakse u vezi sa bezbjednošću proizvoda koja se koriste u odgovarajućoj oblasti,

5) trenutnog nivoa razvijenosti nauke i tehnike,

6) nivoa bezbjednosti proizvoda koji potrošač objektivno očekuje i

7) druge dokumentacije u pogledu bezbjednosti proizvoda obezbijeđene od proizvođača, odnosno distributera (izvještaji ispitivanja, tehnička dokumentacija i slično).

Član 14.

Usaglašenost proizvoda sa opštim zahtjevima za bezbjednost iz člana 6. stav 1. i čl. 11. i 13. ovog zakona, na osnovu procjene rizika u skladu sa ovim zakonom ocjenjuju:

1) proizvođač, odnosno distributer, u okviru djelatnosti koju obavlja i

2) Republička uprava za inspeksijske poslove Republike Srpske (u daljem tekstu: Inspektorat), posredstvom nadležnih republičkih inspektora, odnosno nadležnih inspektora u jedinicama lokalne samouprave (u daljem tekstu: nadležni inspektor), u skladu sa ovim zakonom i propisima kojima se uređuje inspeksijski nadzor.

GLAVA III

OBAVEZE PROIZVOĐAČA I DISTRIBUTERA

Član 15.

Proizvođač je odgovoran za usaglašenost proizvoda sa zahtjevima za bezbjednost proizvoda, utvrđenih ovim zakonom ili posebnim propisima.

Član 16.

(1) Proizvođač je dužan da u okviru obavljanja svoje djelatnosti potrošačima i drugim krajnjim korisnicima pruži sve potrebne informacije i upozorenja neophodna za preduzimanje mjera opreza ili mjera za procjenu rizika pri upotrebi proizvoda za vrijeme predviđenog ili uobičajenog perioda upotrebe proizvoda, a kada ti rizici nisu očigledni bez dodatnih informacija i upozorenja.

(2) Proizvođač je obavezan, zavisno od svojstava proizvoda koji stavlja na tržište, da preduzme mjere koje omogućavaju da:

1) blagovremeno izvrši analizu i procjenu rizika koji bi proizvod mogao da predstavlja,

2) blagovremeno obavijesti i upozori potrošače i druge krajnje korisnike u vezi sa procijenjenim i utvrđenim rizicima proizvoda i

3) preduzme odgovarajuće mjere adekvatne utvrđenom stepenu rizika (povlačenje proizvoda sa tržišta, povrat [opoziv] proizvoda od potrošača, obavještanje potrošača, distributera i slično), a radi izbjegavanja procijenjenih, odnosno utvrđenih rizika.

(3) Mjere iz stava 2. ovog člana podrazumijevaju:

1) ispitivanje uzoraka proizvoda, a u slučaju potrebe i obradu informacija,

2) stavljanje oznaka na proizvod ili ambalažu o identitetu i drugim podacima u vezi sa proizvođačem i proizvodom ili po potrebi grupi proizvoda kojima pripada,

3) postupanje po prigovorima i vođenje evidencije prigovora i preduzetih korektivnih mjera i

4) informisanje distributera o preduzetim mjerama iz t. 1), 2) i 3) ovog stava.

(4) Proizvođač preduzima mjere iz stava 2. t. 2) i 3) ovog člana, samoinicijativno ili na zahtjev nadležnog inspektora.

(5) Pružanje informacija i upozorenja iz stava 1. ovog člana ne oslobađa proizvođača drugih obaveza utvrđenih Zakonom.

Član 17.

Mjera povrata (opoziva) proizvoda od potrošača preduzima se kao krajnja mjera, ako proizvođač, odnosno nadležni inspektor procijeni da druge mjere nisu dovoljne za otklanjanje, odnosno smanjenje utvrđenog rizika.

Član 18.

(1) Distributer je obavezan da u okviru svoje djelatnosti obezbijedi da se na tržište isporuči isključivo bezbjedan proizvod.

(2) Da bi bezbjednost proizvoda bila osigurana, distributer je obavezan da sa pažnjom dobrog privrednika preduzima mjere koje doprinose primjeni bezbjednosnih zahtjeva, te mu je zabranjeno da isporučuje proizvode za koje zna ili je na osnovu informacija kojima raspolaže i svog profesionalnog iskustva mogao znati da su opasni.

(3) Distributer je dužan da u okviru obavljanja djelatnosti prati bezbjednost proizvoda koje isporučuje na tržište, a naročito:

1) prosljeđuje informacije u vezi sa rizicima učesnicima u lancu isporuke, potrošačima i drugim krajnjim korisnicima, kao i Inspektoratu,

2) čuva i dostavlja dokumentaciju potrebnu za utvrđivanje porijekla proizvoda i identiteta proizvođača, a na zahtjev nadležnih organa, odnosno Inspektorata i drugih korisnika u lancu isporuke i

3) saraduje u sprovođenju mjera koje proizvođači i Inspektorat preduzimaju radi sprečavanja rizika.

Član 19.

(1) Proizvođač i distributer obavezni su da bez odgađanja u pisanoj formi obavijeste Inspektorat i druge organe nadležne za nadzor nad tržištem u BiH u slučaju da:

1) su upoznati ili bi na osnovu raspoloživih informacija i svog profesionalnog iskustva mogli da znaju da je određeni proizvod koji su isporučili na tržište opasan i

2) ocijene da određeni proizvod koji su isporučili na tržište predstavlja ozbiljan rizik.

(2) Obavještenje iz stava 1. ovog člana obavezno sadrži:

1) informacije o podnosiocu obavještenja,

2) raspoložive informacije i podatke kojima se omogućava identifikacija proizvoda, porijeklo i sljedivost (proizvođač, naziv proizvoda, partija / serija proizvoda i slično),

3) detaljan opis rizika koji proizvod predstavlja i

4) opis mjera preduzetih radi sprečavanja rizika.

(3) Proizvođač, odnosno distributer dužan je da obavještenje iz stava 1. ovog člana dostavi Inspektoratu i drugim organima nadležnim za nadzor nad tržištem u BiH odmah, a najkasnije u roku od deset radnih dana od dana saznanja ili ocjene iz stava 1. t. 1) i 2) ovog člana.

(4) Ministar za ekonomske odnose i regionalnu saradnju donosi Pravilnik kojim se propisuje oblik, sadržaj i način podnošenja obavještenja iz stava 1. ovog člana.

Član 20.

(1) Proizvođač i distributer dužni su da u okviru svojih djelatnosti, kao i po nalogu nadležnog inspektora i drugih nadležnih organa, saraduju sa nadležnim inspektorima i drugim nadležnim organima u postupcima i mjerama koje se preduzimaju da bi se izbjegli, otklonili ili smanjili rizici koje predstavljaju proizvodi koje oni isporučuju ili su već isporučili na tržište, odnosno potrošačima.

(2) Proizvođač i distributer dužni su da postupe po nalogu nadležnog inspektora i drugih nadležnih organa iz stava 1. ovog člana u roku određenom u nalogu, koji ne može biti duži od osam radnih dana od dana izricanja naloga.

GLAVA IV INFORMISANJE I RAZMJENA INFORMACIJA

Član 21.

(1) Informacije u vezi sa rizicima koje proizvodi mogu imati po zdravlje i bezbjednost potrošača i drugih krajnjih korisnika kojima raspolaže Inspektorat i drugi nadležni organi su informacije od javnog interesa i dostupne su javnosti u skladu sa propisima koji uređuju slobodan pristup informacijama koje su pod kontrolom javnog organa.

(2) Inspektorat blagovremeno upoznaje javnost sa informacijama u vezi sa rizicima koje proizvodi mogu imati po zdravlje i bezbjednost potrošača i drugih krajnjih korisnika iz stava 1. ovog člana, a posebno u vezi sa informacijama o identifikaciji opasnih proizvoda i opasnih imitacija, prirodi opasnosti i preduzetim mjerama.

Član 22.

(1) Informacije iz člana 21. ovog zakona neće biti dostupne javnosti ukoliko se ti podaci, u skladu sa posebnim propisom i u skladu sa naučnotehničkim rješenjem, smatraju poslovnom tajnom.

(2) Poslovnom tajnom ne smatraju se informacije o bezbjednosnim svojstvima proizvoda koje su obavezno dostupne javnosti radi zaštite bezbjednosti i zdravlja potrošača i drugih krajnjih korisnika.

(3) Čuvanje poslovne tajne ne utiče na razmjenu informacija u vezi sa opasnim proizvodima između nadležnih organa u Republici Srpskoj i nadležnih organa u Federaciji BiH i Brčko Distriktu BiH i Agencije za nadzor nad tržištem BiH, kao i sa nadležnim tijelima susjednih država, država članica Evropske unije i Evropske komisije.

(4) Nadležni organi u Republici Srpskoj dužni su da obezbijede čuvanje informacija označenih kao poslovna tajna iz stava 1. ovog člana.

Član 23.

(1) Inspektorat i drugi nadležni organi Republike Srpske razmjenjuju informacije o opasnim proizvodima sa nadležnim institucijama u Federaciji BiH i Brčko Distrikta BiH i Agencijom za nadzor nad tržištem BiH putem sistema brze razmjene informacija o proizvodima koji predstavljaju rizik, i to u slučaju da:

1) nadležni inspektor preduzme propisanu mjeru u vezi sa opasnim proizvodom, odnosno naloži proizvođaču, odnosno distributeru, mjeru povlačenja sa tržišta ili povrata (opoziva) od potrošača proizvoda koji predstavlja rizik ili preduzme ili preporuči, koordinira ili organizuje preduzimanje odgovarajućih aktivnosti i mjera i

2) proizvođač ili distributer samoinicijativno preduzme mjeru u vezi sa opasnim proizvodom koji je isporučio na tržište i o tome obavijesti Inspektorat ili drugi nadležni organ u skladu sa članom 19. ovog zakona.

(2) Inspektorat i nadležni organi iz stava 1. ovog člana međusobnom razmjenom informacija i saradnjom unapređuju postupke nadzora, sprovode programe sektorskih nadzora po kategorijama proizvoda ili rizika i prate i analiziraju aktivnosti obavljenih nadzora, utvrđenih nalaza i rezultata, te preispituju i ocjenjuju funkcionisanje kontrolnih aktivnosti radi obezbjeđenja efikasnog nadzora nad tržištem koji garantuje visok nivo zaštite zdravlja i bezbjednosti ljudi, životinja, biljaka, imovine i životne sredine.

Član 24.

Posebnim propisima utvrđen je način rada sistema brze razmjene informacija u vezi sa opasnim proizvodima iz člana 23. ovog zakona, odnosno objedinjavanja i razmjene

informacija iz člana 19. stav 1. ovog zakona, kao i postupak kojim se obavještavaju druge zemlje i zemlje Evropske unije putem sistema RAPEX o opasnim proizvodima koji su nađeni na tržištu Republike Srpske, kao i o preduzetim mjerama Inspektorata i drugih nadležnih organa i dobrovoljnim mjerama proizvođača i distributera, kada opasan proizvod isporučen na tržište predstavlja rizik koji može imati posljedice van teritorije Republike Srpske, odnosno BiH.

GLAVA V NADZOR

Član 25.

(1) Upravni nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega vrši Ministarstvo i Ministarstvo industrije, energetike i rudarstva.

(2) Inspeksijski nadzor nad sprovođenjem odredaba ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega vrši Inspektorat posredstvom nadležnih republičkih inspektora, odnosno nadležnih inspektora u jedinicama lokalne samouprave u skladu sa ovim zakonom i posebnim propisima kojima se uređuje inspeksijski nadzor.

Član 26.

U vršenju inspeksijskog nadzora i kontrole bezbjednosti proizvoda na tržištu Republike Srpske, nadležni inspektor, osim ovlaštenja utvrđenih propisima kojima se uređuje oblast inspeksijskog nadzora, ima prava i dužnosti da:

1) za svaki proizvod:

1. organizuje provjere svojstava koje utiču na bezbjednost proizvoda i nakon njegovog stavljanja na tržište kao sigurnog, a koje se obavljaju u odgovarajućem obimu sve do posljednje faze upotrebe proizvoda, odnosno korištenja i potrošnje,

2. naloži proizvođačima, distributerima ili drugim licima dostavljanje potrebnih informacija i potrebne dokumentacije o proizvodu,

3. uzima potreban broj uzoraka proizvoda radi ispitivanja svojstava koja utiču na njegovu bezbjednost,

2) za proizvod koji bi mogao da predstavlja rizik u određenim okolnostima:

1. naloži da proizvod na tržištu bude označen odgovarajućim, jasnim i razumljivim upozorenjima u vezi sa rizicima koje proizvod može da predstavlja na jednom od jezika u službenoj upotrebi u Republici Srpskoj,

2. uslovi stavljanje na tržište takvog proizvoda uz prethodno ispunjavanje dodatnih uslova da bi se taj proizvod učinio bezbjednim,

3) za proizvod koji bi mogao da predstavlja rizik za određena lica naloži da ta lica budu blagovremeno i na odgovarajući način upozorena na rizik, uključujući i objavljivanje upozorenja putem sredstava javnog informisanja,

4) za proizvod koji bi mogao da bude opasan, proizvođaču, odnosno distributeru za sve njihove poslovnice i prodajna mjesta privremeno zabrani nuđenje, izlaganje, isporučivanje i

činjenje dostupnim tog proizvoda za vrijeme koje je potrebno da se izvrše provjere i analiza svojstava proizvoda koji mogu da utiču na bezbjednost i zdravlje potrošača i drugih korisnika,

5) za opasan proizvod zabrani nuđenje, izlaganje, isporuku i stavljanje na tržište proizvoda, te odgovarajućim mjerama obezbijedi sprovođenje te zabrane,

6) za opasan proizvod koji je već stavljen na tržište:

1. naredi ili organizuje njegovo hitno povlačenje sa tržišta i upozori potrošače i druge korisnike na rizike koje proizvod predstavlja,

2. naredi, koordinira ili po potrebi organizuje sa proizvođačima, distributerima, kao i drugim organima, da proizvođači, odnosno distributeri na svoj teret, na odgovarajući način i pod odgovarajućim uslovima vrše povrat (opoziv) proizvoda od potrošača i drugih korisnika, uključujući i prinudno sprovođenje mjere povrata proizvoda, uništavanje takvog proizvoda i

7) za opasnu imitaciju zabrani proizvodnju, odnosno stavljanje na tržište ili izvoz.

Član 27.

(1) Inspekcijski nadzor iz člana 25. stav 2. ovog zakona obuhvata mjere i radnje kojima se obezbjeđuje da proizvodi koji su stavljeni na tržište ili u upotrebu ispunjavaju propisane zahtjeve i ne ugrožavaju zdravlje, bezbjednost ili bilo koji drugi aspekt javnog interesa u toku trajanja njegove upotrebe.

(2) Mjere propisane ovim zakonom nadležni inspektor izriče rješenjem.

(3) Protiv rješenja iz stava 2. ovog člana može se izjaviti žalba u roku od osam dana od dana dostavljanja tog rješenja, i to:

1) za proizvode koji su isporučeni i stavljeni na tržište Republike Srpske, ministarstvu nadležnom za oblast trgovine i

2) za proizvode u upotrebi i u potrošnji kod pravnih lica ili preduzetnika, odnosno drugih potrošača, ministarstvu nadležnom za oblast industrije, energetike i rudarstva.

(4) Žalba protiv rješenja iz stava 2. ovog člana ne odgađa izvršenje rješenja.

Član 28.

(1) Nadležni inspektor utvrđuje usaglašenost proizvoda sa opštim zahtjevima za bezbjednost iz čl. 11. i 12. ovog zakona na osnovu vizuelne provjere proizvoda i provjere njegove prateće dokumentacije, a kada je to potrebno i na osnovu pribavljenih rezultata fizičkih i laboratorijskih analiza odgovarajućeg uzorka ili uzoraka tog proizvoda, uzimajući u obzir izvršene procjene rizika, pritužbe potrošača i druge raspoložive informacije od značaja za bezbjednost proizvoda.

(2) Proizvođač, odnosno distributer obavezan je da nadležnom inspektorom omogućiti ulazak u poslovne prostorije, da učini dostupnom prateću dokumentaciju proizvoda radi utvrđivanja činjeničnog stanja i omogućiti, nesmetano i bez naknade, uzimanje uzoraka za laboratorijsku analizu iz stava 1. ovog člana u skladu sa propisima kojima se uređuje inspekcijski nadzor.

(3) Troškove koji nastanu u postupku inspekcijskog nadzora bezbjednosti proizvoda snosi proizvođač ili distributer, ako se utvrdi da proizvod koji su stavili, odnosno isporučili na tržište nije bezbjedan.

Član 29.

(1) Nadležni inspektor dužan je da ocjenu usaglašenosti proizvoda sa bezbjednosnim zahtjevima iz čl. 11. i 12. ovog zakona vrši putem procjene rizika, da bi utvrdio nivo rizika koji predstavlja određeni proizvod za bezbjednost i zdravlje potrošača.

(2) Nadležni inspektor vrši procjenu rizika iz stava 1. ovog člana radi proporcionalnog preduzimanja mjera prema proizvođaču, odnosno distributeru.

(3) Ocjena da proizvod nije bezbjedan u smislu ovog zakona obavezno se zasniva na procjeni rizika za svaki pojedinačni slučaj, uzimajući u obzir prirodu opasnosti, vjerovatnoću nastanka i težinu moguće povrede.

(4) Mogućnost da se postigne viši nivo bezbjednosti proizvoda ili dostupnost drugih proizvoda koji predstavljaju niži stepen rizika, ne može biti dovoljan osnov da se određeni proizvod smatra opasnim.

(5) Direktor Inspektorata, uz prethodno pribavljenu saglasnost Vlade Republike Srpske, donosi Pravilnik o procjeni rizika i postupanju nadležnih inspektora u skladu sa rezultatima procjene rizika iz stava 1. ovog člana.

Član 30.

(1) U slučaju da proizvod nije bezbjedan u smislu ovog zakona, nadležni inspektor je ovlašten da preduzme sve potrebne postupke za primjenu odgovarajućih mjera, a naročito mjera iz člana 26. stav 1. t. 2) do 6) ovog zakona, kao i da naloži mjere uništavanja opasnih proizvoda u količini u kojoj su stavljeni na tržište i na teret proizvođača, odnosno distributera, a putem ovlaštenog subjekta za tu djelatnost u skladu sa propisima kojima se uređuje inspekcijski nadzor.

(2) U slučaju da nadležni inspektor preduzima mjere iz člana 26. stav 1. ovog zakona, a posebno mjere iz t. 4), 5) i 6), dužan je da primijeni načelo srazmjernosti, odnosno da postupa sa dužnom pažnjom i na način srazmjeran ozbiljnosti, kategoriji i vrsti rizika za konkretan proizvod.

(3) Nadležni inspektor može, radi predostrožnosti, da preduzme mjere iz stava 1. ovog člana i u slučaju kada ne postoji konačan dokaz u vezi sa rizikom koji proizvod može da predstavlja, bez obzira na to da li su posljedice tog rizika trenutne ili odgođene, ali postoji početni ne do kraja potvrđen rezultat objavljenog naučnog istraživanja koji ukazuje na ozbiljnost rizika zbog mogućih posljedica po zdravlje i bezbjednost potrošača i drugih korisnika.

Član 31.

(1) Prije preduzimanja mjera iz člana 26. ovog zakona, nadležni inspektor dužan je da u zapisnik o izvršenom inspekcijskom pregledu unese mjeru koju namjerava da preduzme i

omogućiti proizvođaču, odnosno distributeru da se o mjeri koja će se izreći izjasni u roku od osam dana od dana dostavljanja zapisnika.

(2) Kada se mjera iz stava 1. ovog člana preduzima bez odgađanja radi zaštite zdravlja i bezbjednosti potrošača, imovine, životne sredine, zaštite zdravlja i bezbjednosti na radu ili zaštite drugog oblika javnog interesa utvrđenog posebnim propisima, nadležni inspektor donosi rješenje kojim izriče tu mjeru bez prethodnog izjašnjenja proizvođača, odnosno distributera.

(3) Ako se proizvođač, odnosno distributer ne izjasni u ostavljenom roku o mjeri iz stava 1. ovog člana ili njegovo izjašnjenje nije od uticaja na primjenu ove mjere, nadležni inspektor bez odgađanja donosi rješenje kojim izriče mjeru propisanu ovim zakonom.

Član 32.

(1) Nadležni inspektor uzima uzorke za ispitivanje svojstava proizvoda koji utiču na njegovu bezbjednost iz člana 26. stav 1. tačka 1) podtačka 3. i člana 28. ovog zakona i dostavlja ih na laboratorijsko ispitivanje, u skladu sa ovim zakonom i posebnim propisima kojima se uređuje inspeksijski nadzor.

(2) Tokom ispitivanja proizvoda iz stava 1. ovog člana nadležni inspektor ne zabranjuje promet preostale količine proizvoda koji je predmet inspeksijskog nadzora sve do dobijanja rezultata ispitivanja, osim u slučaju kada se neusaglašenost proizvoda sa bezbjednosnim zahtjevima može utvrditi bez ispitivanja.

(3) Ako se na osnovu ispitivanja iz stava 1. ovog člana utvrdi da uzorci proizvoda ispunjavaju propisane bezbjednosne zahtjeve, neoštećeni uzorci se vraćaju proizvođaču, odnosno distributeru.

(4) Rezultati laboratorijskog ispitivanja bezbjednosnih svojstava proizvoda iz stava 1. ovog člana i člana 16. stav 3. tačka 1) smatraju se mjerodavnim ako su dobijeni od laboratorije koja je akreditovana za ta ispitivanja prema standardu BAS EN ISO/IEC 17025 kod Instituta za akreditaciju BiH, odnosno prema standardu EN ISO/IEC 17025 kod nekog drugog međunarodno priznatog akreditacionog tijela, i koja prethodno nije učestvovala u postupku ocjenjivanja usaglašenosti proizvoda na zahtjev proizvođača.

(5) Ukoliko u Republici Srpskoj ne postoji laboratorija koja ispunjava zahtjeve iz stava 4. ovog člana, rezultati laboratorijskog ispitivanja bezbjednosnih svojstava proizvoda iz stava 1. ovog člana i člana 16. stav 3. tačka 1) smatraju se mjerodavnim ako su dobijeni od laboratorije izvan Republike Srpske, koja je akreditovana za ta ispitivanja i koja prethodno nije učestvovala u postupku ocjenjivanja usaglašenosti proizvoda na zahtjev proizvođača.

Član 33.

(1) Nadležni inspektor rješenjem nalaže mjeru povrata (opoziva) proizvoda od potrošača iz člana 26. stav 1. tačka 6) podtačka 2. kao krajnju mjeru, ako sve ostale radnje i mjere iz čl. 16, 18. i 19. ovog zakona, koje proizvođač i distributer preduzmu samoinicijativno ili po nalogu nadležnog inspektora, nisu dovoljne ili nisu zadovoljavajuće.

(2) U slučaju da nadležni inspektor utvrdi da proizvod, iako ispunjava kriterijume bezbjednosti iz čl. 11. i 12. ovog zakona, predstavlja ozbiljan rizik za bezbjednost i zdravlje potrošača i drugih korisnika, naložiće mjeru povlačenja proizvoda sa tržišta ili povrat (opoziv) proizvoda od potrošača, u skladu sa ovim zakonom i posebnim propisima kojima se uređuje inspeksijski nadzor.

(3) O preduzetim mjerama iz stava 2. ovog člana Inspektorat rješenjem nalaže i mjeru obavještanja javnosti putem najmanje dva dnevna lista i jednog radio-televizijskog emitera, u roku određenom rješenjem, a koji ne može bit duži od tri dana od dana njegovog donošenja.

(4) Troškove obavještanja javnosti iz stava 3. ovog člana snosi proizvođač, odnosno distributer, a obavještenje obavezno sadrži i uputstvo na koji način potrošači mogu izvršiti povrat opasnog proizvoda.

Član 34.

Nadležni inspektor preduzima mjere i radnje propisane ovim zakonom prema proizvođaču, distributeru, odnosno drugim licima pojedinačno ili istovremeno, kada utvrdi da je to potrebno.

Član 35.

(1) Nadležni inspektori saraduju sa carinskim organima BiH kada ih carinski organ obavijesti da je u redovnom carinskom postupku utvrdio da iako postoje dokumentacija i oznake usaglašenosti proizvoda sa svim bezbjednosnim zahtjevima, proizvod koji se uvozi ili izvozi izaziva opravdanu sumnju u pogledu postojanja ozbiljnog rizika po zdravlje i bezbjednost potrošača i drugih korisnika, te da je zbog toga carinski postupak privremeno prekinut.

(2) Nakon prijema obavještenja iz stava 1. ovog člana i pratećih podataka koji omogućavaju identifikaciju proizvoda, odnosno serije proizvoda (partije, šarže, lota i slično), te proizvođača, uvoznika, krajnjeg korisnika uvoza, opis rizika za koji postoji sumnja i raspoložive informacije potrebne za praćenje proizvoda, nadležni inspektor u roku od 24 časa od prijema obavještenja obavlja inspeksijski nadzor i, u skladu sa odredbama ovog zakona, ocjenjuje da li je proizvod bezbjedan.

(3) Kada nadležni inspektor utvrdi da je proizvod iz stava 2. ovog člana opasan u smislu ovog zakona, rješenjem izriče mjeru zabrane stavljanja tog proizvoda na tržište Republike Srpske.

(4) Nadležni inspektor obavještava carinski organ iz stava 1. ovog člana u roku od tri dana od dana prijema obavještenja iz stava 2. ovog člana da je riječ o opasnom proizvodu ili opasnoj imitaciji, odnosno da je riječ o bezbjednom proizvodu koji se može staviti na tržište Republike Srpske.

Član 36.

(1) Nadležni inspektori dužni su da saraduju sa proizvođačima, odnosno distributerima i ukazuju im na mogućnost samoinicijativnog preduzimanja mjera u skladu sa ovim zakonom,

a u cilju primjene i unapređivanja pravila dobre prakse i isporuke na tržište isključivo bezbjednih proizvoda.

(2) Inspektorat utvrđuje način saradnje sa proizvođačima, odnosno distributerima iz stava 1. ovog člana u skladu sa ovim zakonom i posebnim propisima kojima se uređuje inspekcijski nadzor i to čini dostupno javnosti putem svoje internet stranice.

Član 37.

(1) Inspektorat je, sprovodeći inspekcijski nadzor opšte bezbjednosti proizvoda na tržištu, osim ovlaštenja propisanih Zakonom koji uređuje inspekcijski nadzor, ovlašten i da:

1) donosi, periodično ažurira i sprovodi sektorske programe inspekcijskog nadzora s obzirom na kategoriju proizvoda ili kategoriju rizika,

2) periodično prati i analizira aktivnosti i rezultate sprovedenog inspekcijskog nadzora,

3) razmatra i analizira dostavljene pismene prigovore potrošača, obavještenja i druge podneske koji se odnose na bezbjednost proizvoda na tržištu i postupa po njima,

4) prati sprovođenje naloženih korektivnih mjera privrednim subjektima,

5) prati podatke o nezgodama i povredama potrošača za koje se sumnja da su izazvane određenim proizvodima,

6) prati naučna i tehnička znanja u pogledu bezbjednosti proizvoda i

7) redovno provjerava i periodično procjenjuje funkcionisanje cijelog sistema inspekcijskog nadzora bezbjednosti proizvoda u Republici Srpskoj i njegove efikasnosti i utvrđuje mjere poboljšanja uspostavljenog sistema i pratećih aktivnosti.

(2) Inspektorat planira i organizuje inspekcijski nadzor opšte bezbjednosti proizvoda na način koji omogućava preduzimanje efektivnih i efikasnih mjera, u skladu sa zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor.

Član 38.

(1) Potrošači i druge zainteresovane strane mogu Inspektoratu podnositi prigovore u pisanoj formi, koji su u vezi sa bezbjednošću proizvoda na tržištu i u upotrebi.

(2) Na postupanje po prigovorima u pisanoj formi na opštu bezbjednost proizvoda potrošača ili drugih zainteresovanih strana primjenjuju se propisi kojima se uređuju inspekcijski nadzor i zaštita potrošača.

VI KAZNENE ODREDBE

Član 39.

(1) Novčanom kaznom od 5.000 KM do 25.000 KM kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) stavi, odnosno isporuči na tržište proizvod koji nije bezbjedan (član 7),
 - 2) proizvede, uveze, izveze ili stavi na tržište opasan proizvod ili opasnu imitaciju (član 8. stav 1),
 - 3) proizvodu pripiše svojstva koja taj proizvod nema (član 8. stav 2),
 - 4) ne posjeduje dokaze u pisanoj formi o pozitivnim efektima proizvoda koji se posebno ističu na deklaraciji (član 8. stav 3),
 - 5) prilikom reklamiranja proizvoda ne ukaže na moguća štetna dejstva proizvoda i ne navede informacije i upozorenja koja su neophodna za preduzimanje mjera opreza (član 8. stav 4) i
 - 6) bez odgađanja i u pisanoj formi ne obavijesti Inspektorat i druge organe nadležne za nadzor nad tržištem u BiH da proizvod koji je isporučen na tržište predstavlja ozbiljan rizik (član 19. stav 1. tačka 1).
- (2) Novčanom kaznom od 1.500 KM do 7.500 KM kazniće se preduzetnik za prekršaje iz stava 1. ovog člana.
- (3) Novčanom kaznom od 500 KM do 2.500 KM kazniće se odgovorno lice u pravnom licu za prekršaje iz stava 1. ovog člana.

Član 40.

- (1) Novčanom kaznom od 1.000 KM do 5.000 KM kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:
- 1) ne pruži potrošačima i drugim krajnjim korisnicima sve potrebne informacije i upozorenja neophodna za preduzimanje mjera opreza i procjenu rizika (član 16. stav 1),
 - 2) ne preduzme mjere koje će mu omogućiti da blagovremeno izvrši analizu i procjenu rizika koje bi proizvod koji stavlja na tržište mogao predstavljati (član 16. stav 2. tačka 1),
 - 3) ne preduzme mjere koje će mu omogućiti da upozori potrošače i druge krajnje korisnike o procijenjenim i utvrđenim rizicima (član 16. stav 2. tačka 2),
 - 4) ne preduzme mjere koje će mu omogućiti da povuče ili opozove proizvod radi izbjegavanja procijenjenih, odnosno utvrđenih rizika (član 16. stav 2. tačka 3),
 - 5) ne proslijedi informacije o rizicima učesnicima u lancu isporuke, potrošačima i drugim krajnjim korisnicima, kao i Inspektoratu (član 18. stav 3. tačka 1),
 - 6) ne čuva i na zahtjev nadležnih organa, odnosno Inspektorata i drugih korisnika u lancu isporuke ne dostavi dokumentaciju potrebnu za utvrđivanje porijekla proizvoda i identiteta proizvođača (član 18. stav 3. tačka 2) i
 - 7) ne saraduje sa Inspektoratom i proizvođačem u sprovođenju mjera radi sprečavanja mogućih rizika (član 18. stav 3. tačka 3).
- (2) Novčanom kaznom od 500 KM do 2.500 KM kazniće se preduzetnik za prekršaje iz stava 1. ovog člana.
- (3) Novčanom kaznom od 100 KM do 500 KM kazniće se odgovorno lice u pravnom licu za prekršaje iz stava 1. ovog člana.

VII ZAVRŠNE ODREDBE

Član 41.

U roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona:

1) ministar za ekonomske odnose i regionalnu saradnju donosi Pravilnik o obavještenju o proizvodu koji je opasan za potrošače iz člana 19. stav 4. ovog zakona i

2) direktor Republičke uprave za inspekcijske poslove donosi Pravilnik o procjeni rizika i postupanju nadležnih inspektora iz člana 29. stav 4. ovog zakona.

Član 42.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

Broj: 02/1-021- /17
Datum: 27. april 2017. godine

PREDSJEDNIK
NARODNE SKUPŠTINE

Nedeljko Čubrilović